Raadsvoorstel

Onderwerp	Perspectiefnota 2025
Zaakid	2024-069571
Auteur	Monica Grims +31793469940 M.G.Grims@zoetermeer.nl
Gemeentesecretaris	Huykman, B.J.D.
Afdelingshoofd	Pol R. van der (Reinier)
Portefeuillehouder	Wethouder Iedema
Medeverantwoordelijke(n)	

Uiterste behandeldatum (+ reden)	Voorjaarsdebat 24 juni 2024
Programma(s)	Alle
Eerdere besluitvorming	
Samenvatting	De Perspectiefnota 2025 (PN) schetst op hoofdlijnen het financieel perspectief voor 2025 en de volgende jaren. Ook worden de afwijkingen over het lopende begrotingsjaar 2024 in de PN opgenomen: het Eerste Tussenbericht. De meicirculaire wordt eind deze maand verwacht en is dus niet verwerkt in deze PN. Het jaar 2025 vertoont in de meerjarenbegroting 2025-2028 een negatief (structureel) saldo van ruim € 3,2 mln. Om in 2025 een sluitende begroting te kunnen aanbieden, is het voorstel om gebruik te maken van het zogenaamde ‘surplus’ in de algemene reserve. Dit betekent een eenmalige onttrekking aan de reserve Vrij inzetbaar (= dekkingsplan). Dit leidt tot een positief (structureel) saldo van € 137.000 in 2025. In 2026 daalt het structurele begrotingssaldo naar ruim € 15 mln. negatief als gevolg van het 'financiële ravijn’. Omdat het begrotingssaldo (inclusief dekkingsplan) voor 2025 nog (structureel) positief is, heeft het nu gepresenteerde tekort vanaf 2026 geen directe gevolgen voor het oordeel van de provincie in kader van het begrotingstoezicht. *Meicirculaire 2024* Op 15 april 2024 heeft het rijk de Voorjaarsnota 2024 gepresenteerd met daarin financiële gevolgen voor gemeenten. De opschalingskorting wordt geschrapt. Dit betekent voor Zoetermeer een structureel voordeel van € 5 mln. Daarnaast wil het rijk de nieuwe systematiek voor het bepalen van de omvang van het gemeentefonds (de zogenaamde BBP systematiek) al in 2024 gaan hanteren in plaats van 2027. Dit levert een forse vermindering op van het gemeentefonds, maar de gemeenten worden daarvoor volledig gecompenseerd in 2024. Voor 2025 geldt dat het rijk de vermindering slechts deels compenseert. Dit betekent voor Zoetermeer een nadeel van € 5 mln. In de Meicirculaire 2024 werkt het rijk deze onderwerpen nader uit. Dan worden de consequenties voor gemeenten (en dus voor

	Zoetermeer) duidelijker. De raad wordt hierover geïnformeerd in een afzonderlijk memo. *Proces bezuinigings- en dekkingsmogelijkheden 2026 en verder* Het uitblijven van duidelijkheid over extra structurele rijksmiddelen, vaak al aangehaald als het financieel ravijn, dwingt ons tot bezuinigingsmaatregelen en is teleurstellend en frustrerend voor iedereen. Tegelijkertijd voelt dit college de bittere noodzaak om een financieel gezonde gemeente met een sluitende begroting te blijven. Deze verantwoordelijkheid nemen past bij een betrouwbaar stadsbestuur. Dit betekent dat deze beslissingen, hoe pijnlijk dan ook, genomen moeten worden. Hiertoe wil het college de raad goed voorbereiden en meenemen. Het college heeft begin april 2024 een overzicht van bezuinigings- en dekkingsmogelijkheden in beeld gebracht. Dit heeft geleid tot een totaallijst van € 75 mln. De komende periode wil het college met de raad verder in gesprek over de inhoud en betekenis van mogelijke keuzes tot besparen. Het college kiest er voor om (ook gelet op de onzekerheid over de kabinetsformatie) voor de begroting 2025 nog geen bezuinigingsvoorstellen te doen.
Bijlagen	1. Perspectiefnota 2025 2. Begrotingswijziging

Raadsbesluit

Perspectiefnota 2025
2024-069571

De raad van de gemeente Zoetermeer;
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 21 mei 2024

besluit
Perspectiefnota 2025

1. De financiële uitgangssituatie, het financieel perspectief, de gepresenteerde voorstellen voor beleidswijzigingen en het dekkingsplan 2025 als uitgangspunten te nemen voor het opstellen van de ontwerp Programmabegroting 2025 – 2028 voor zover daar in de raad voldoende draagvlak voor is.

2. a. De voorstellen die in de vergadering van de gemeenteraad in het Voorjaarsdebat door fracties naar voren zijn gebracht, voor zover deze op voldoende draagvlak kunnen rekenen, als richtinggevend te betrekken bij het opstellen van de Programmabegroting 2025 – 2028.
   b. Gezien de financiële positie en het 'financieel ravijn' vanaf 2026 terughoudend om te gaan met voorstellen, die het financieel perspectief (structureel) verder verslechteren.

3. De voorstellen voor beleidswijzigingen voor de **jaarschijf 2024** vast te stellen en voor de navolgende posten voor 2024 exploitatiebudgetten beschikbaar te stellen:
   1. Verbetering inzet dienstverlening Zorg, berichtenverkeer (Programma 1): € 29.000 met dekking via Wmo budget
   2. Seniorenmakelaar (Programma 7): € 65.000 met dekking via Wmo budget
   3. Wet goed verhuurderschap (Programma 7): € 73.000 te dekken via OAD
   4. Subsidie woningbouwprojecten (Programma 7): € 845.000 met dekking via subsidie provincie
   5. Uitbreiding formatie Directie (Overhead): € 40.000 met dekking door verlaging externe inhuur.

4. De effectindicator voor doelstelling 1.1 Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren (Programma 1) % VVE-kinderen dat een meer dan gemiddelde leerwinst boekt vanaf 2025 te vervangen door de Score van de gemiddelde ontwikkeling van de VVE-kinderen op de ontwikkelingsdoelen taal en rekenen.

5.1 De volgende effectindicatoren voor doelstelling 2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp (Programma 2) vanaf 2025 te laten vervallen:
   a. Vroegtijdig signaleren: Afname gemiddelde leeftijd bij instroom in jeugdhulp
   b. Vroegtijdig signaleren: Afname gemiddelde leeftijd bij uitstroom in jeugdhulp
   c. Vroegtijdig signaleren: Toename aantal matches in de Verwijsindex
   d. Toename aantal adviezen bij Veilig Thuis
   e. Toename aantal meldingen bij Veilig Thuis
   f. Efficiënte doorlooptijd: Afname gemiddeld aantal jaar dat een jeugdige jeugdhulp ontvangt.

5.2 De volgende effectindicatoren voor doelstelling 2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp (Programma 2) vanaf 2025 toe te voegen:
   a. Aantal unieke jeugdigen 0-23 jaar dat in het betreffende jaar een vorm van specialistische jeugdhulp ontvangt
   b. Aantal unieke jeugdigen dat instroomt in de specialistische jeugdhulp
   c. Aantal unieke jeugdigen dat uitstroomt uit de specialistische jeugdhulp
   d. Percentage jeugdigen dat drie jaar aaneengesloten of langer een vorm van specialistische jeugdhulp ontvangt
   e. Aantal meldingen bij Veilig Thuis.

6.1 De volgende effectindicatoren voor doelstelling 2.2 Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen (Programma 2) vanaf 2025 te laten vervallen:
   a. % Mantelzorgers dat zich voldoende ondersteund voelt door de gemeente/het samenwerkingsverband
   b. % Mantelzorgers dat zich voldoende ondersteund voelt door de eigen omgeving
   c. % Mantelzorgers dat zich over het algemeen genomen voldoende ondersteund voelt.

6.2 De volgende effectindicator voor doelstelling 2.2 Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig (Programma 2) vanaf 2025 toe te voegen:
% Mantelzorgers dat (zeer) tevreden is over de kwaliteit van de mantelzorgondersteuning van inZet.

7. De volgende indicatoren/trendgrafieken voor doelstelling 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling (Programma 3) vanaf 2025 te wijzigen:
a. Totale CO2-uitstoot in de gemeente voor alle sectoren (in ton) te laten vervallen
b. Geïnstalleerd vermogen in zonne- en windenergie te vervangen door Geïnstalleerd vermogen in zonne-energie.

8. De meetdefinitie van de effectindicator voor doelstelling 4.1 Bevorderen laagdrempelige en toegankelijke culturele -,sport-, groen- en speelvoorzieningen (Programma 4) % Inwoners dat evenementen bezoekt vanaf 2025 te vervangen door % Respondenten van de Stadspeiling dat een groot, middelgroot en/of klein evenement bezoekt.

9. De meetdefinitie van de effectindicator 'Waardering inwoners voor evenementen' voor de doelstelling 4.2 'Bevorderen levendige stad' (Programma 4) vanaf 2025 te wijzigen in: Gemiddeld rapportcijfer voor de waardering van de respondenten van de Stadspeiling dat een groot, middelgroot en/of klein evenement bezocht gedeeld door 3.

10. In 2024 € 25 mln. vanuit de bestemmingsreserve Algemeen dekkingsmiddel te laten vrijvallen ten gunste van het Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen en onvoorzien (OAD) en toe te voegen aan de reserve Vrij inzetbaar.

11. In 2025 ten gunste van OAD een bedrag van € 3,367 mln. te onttrekken aan de reserve Vrij inzetbaar.

12. Een positief resultaat van de jaarrekening 2024 ten gunste te brengen van de bestemmingsreserve Algemeen dekkingsmiddel.

13. De indexatie voor leges en heffingen te bepalen aan de hand van de CPB-raming van maart (net als voor alle andere budgetten in de begroting) in plaats van de CPB-raming van september.

14. Het rentevoordeel van € 2,5 mln. voor 2024 ten gunste van het begrotingssaldo te brengen in plaats van toe te voegen aan rente-egalisatiereserve.

15. De huidige inrichting/indeling van de programma's in de begroting te handhaven.

Bestemming resultaat jaarrekening 2023 (bijlage 3 Perspectiefnota 2025)

16. De volgende resultaatbestemming van de jaarrekening 2023 vast te stellen:
    a. Voor **budgetoverhevelingen** die in 2023 zijn toegekend, maar niet zijn uitgevoerd en voldoen aan de criteria:
        - activiteiten waar het budget in 2023 voor beschikbaar was, zijn niet (geheel) uitgevoerd en de activiteiten zijn ook in 2024 of later nog noodzakelijk;
        - voor deze activiteiten is geen structureel budget in de begroting beschikbaar;
        - bij het vaststellen van de jaarrekening is op het betreffende programma sprake van een positief rekeningresultaat;
        - het budget is niet eerder overgeheveld

        voor 2025 en 2026 een budget van € 130.000 respectievelijk € 60.000 beschikbaar te stellen, te dekken door aanwending van de Vrij inzetbare reserve, voor het Investeren in verkeersveiligheid (2025 € 60.000 en 2026 € 60.000) en Ontsluiting Rokkeveen en Lange Land Ziekenhuis met OV (2025 € 70.000).
    b. Voor activiteiten die niet volledig voldoen aan de criteria van budgetoverheveling, maar waarbij het wel gaat om eenmalig budget voor activiteiten die in 2024 of later nog worden uitgevoerd via **resultaatbestemmingsvoorstellen** voor 2024, 2025 en 2026 een budget van € 5.672.325 beschikbaar te stellen, te dekken door aanwending van de Vrij inzetbare reserve voor:
        1. Regionaal werkcentrum en regierol centrumgemeente Zoetermeer € 50.000 in 2024
        2. Schoolontbijt € 91.000 in 2024 en € 10.000 in 2025
        3. Arbeidsmarktregio ZHC diverse gelden € 3.009.717 in 2024
        4. Arbeidsmarktregio ZHC begeleiding kwetsbare groepen € 236.368 in 2024

5. Toekomstbestendige jeugdhulp, onderzoek meervoudige problematiek € 66.000 in 2024
6. Toekomstige jeugdhulp, herijking toegang € 118.750 in 2025
7. Toegankelijkheid € 130.000 in 2024
8. Winkelcentra en bedrijventerreinen € 100.000 in 2024
9. Buitengym € 60.000 in 2025
10. Groot onderhoud en vervangen portaal verkeersregelinstallaties en bewegwijzering € 200.000 in 2024
11. Brede SPUK, combinatiefunctionarissen € 306.699 in 2024
12. Museum de Voorde € 432.838 in 2024
13. Social Hub € 160.000 in 2024
14. Woningversnellingsproject Engelandlaan € 80.000 vanuit 2023 en € 95.000 van 2024 naar € 50.000 in 2025 en € 125.000 in 2026
15. Woonwagenhuisvesting € 174.000 in 2024
16. Inwonersberaad € 100.000 in 2024
17. Impact datagedreven werken € 40.000 in 2024
18. Flankerend beleid € 236.953 in 2024
19. Juridische advisering en ondersteuning Wet Open Overheid € 70.000 in 2024.

c. Voor **herfaseringen** voor de programma's 1 en 2 een budget beschikbaar te stellen van € 979.741 in 2024 en € 289.731 in 2025 en deze herfaseringen op genoemde programma's te dekken door een onttrekking uit de reserve Sociaal innovatiefonds.

Voor programma's 1, 3, 4, 5, 6 en 7 een budget beschikbaar te stellen van € 764.840 in 2024, € 500.000 in 2025 en € 1.005.974 in 2026 door een onttrekking uit de reserve Fonds Zoetermeer 2040.

Voor programma's 3 en 7 een budget beschikbaar te stellen van € 278.537 in 2024 en € 1.000.000 in 2026 door een onttrekking uit de Brede bestemmingsreserve.

Voor programma's 1, 3 en 7 een budget beschikbaar te stellen van € 2.169.786 in 2024 en € 1.371.060 in 2025 en te dekken vanuit Bijdragen van derden.

Voor programma 3 een budget van € 220.000 in 2027 en € 2.000.000 in 2028 beschikbaar te stellen en te dekken door een onttrekking uit de Reserve duurzaamheidsfonds 2040.

Op programma 7 in 2026 een bedrag van € 76.663 toe te voegen aan de reserve Beeldende kunst en te dekken door een gelijke verlaging van het exploitatiebudget binnen programma 7.

Voor programma 7 een budget beschikbaar te stellen van € 666.550 in 2024 en € 160.450 en te dekken via de grondexploitatie.

De overgebleven klimaatgelden 2023 (€ 150.469) en de geraamde gelden 2024 (€ 300.000) en 2025 (€ 250.000) ten laste van de reserve Vrij inzetbaar toe te voegen aan de Reserve duurzaamheidsfonds 2040.

17. De investeringsbudgetten ouder dan twee jaar voor een bedrag van € 59.963.457 mln. aan uitgaven over te brengen naar 2024, € 51.841.961 naar 2025 en € 8.069.356 naar 2026 en de daarmee verband houdende geraamde inkomsten van € 4.290.131 voor 2024, € 4.218.772 voor 2025 en € 139.300 voor 2026 in de begroting op te nemen.

Eerste Tussenbericht 2024

18. De volgende financiële afwijkingen van het lopend boekjaar 2024 vast te stellen bestaande uit:
    1. Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (nadeel € 1,294 mln.)
    2. Onvermijdelijke ontwikkelingen (nadeel € 1,771 mln.)

19. De volgende investeringsbudgetten beschikbaar te stellen voor:
    a. nieuwbouw huisvesting De Vijf Pilaren: in 2024 € 620.000
    b. zonwering scholencomplex Spitsbergen: in 2025 € 135.000
    c. vervangingen Nota onderhoud openbare ruimte (NOOR):

1 ophoging bestaande investeringskredieten: 2024 € 1.268.000, 2025 € 1.465.000, 2026 € 1.465.000, 2027 € 1.465.000
2 nieuwe investeringskredieten: 2028 € 7.709.000, 2029 € 7.709.000, 2030 € 7.403.000

d. uitbreiding wagenpark: € 70.000
e. flexwonen Ruimtebaan (subsidie in mindering op investeringskosten): - € 50.000

20. Voor de Mandelabrug in 2024 voor de huur van de brug en de opslag van de beeldende kunst € 85.000 beschikbaar te stellen ten laste van de voorziening Mandelabrug.

21. Het waardevast houden van bepaalde reserves en voorzieningen die door de raad hiervoor zijn aangewezen, te verwerken in de begroting en te dekken ten laste van de hiervoor op OAD gereserveerde middelen.

Begrotingswijziging

22. De uit bovenstaande besluiten voortvloeiende begrotingswijziging vast te stellen.

Over deze besluiten geen referendum mogelijk te maken omdat het voorstellen tot aanpassing van de begroting betreft. Dit besluit treedt een dag na de bekendmaking in werking.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad op 24 juni 2024

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen